

АНАЛИЗА ОД СЛЕДЕЊЕТО НА РАБОТАТА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Прв квартален извештај за периодот:
01.10.2016-31.12.2016 година

Проект:

„Подобрување на финансиската отчетност и транспарентност во Македонија“

Имплементатор:

Фондација за демократија на Вестминстер (Македонија)

Следење спроведено од:

Центарот за економски анализи (ЦЕА)

Автори:

Д-р Марјан Николов, постар експерт
Габриела Димовска, економист во ЦЕА

Декември, 2016

**British Embassy
Skopje**

Подготовката на овој материјал беше овозможена со поддршка од Британска амбасада Скопје, во рамките на проектот „Подобрување на финансиската отчетност и транспарентност во Македонија“. Мислењата и ставовите наведени во овој материјал не ги одразуваат секогаш мислењата и ставовите на Британската амбасада.

СОДРЖИНА

РЕЗИМЕ	4
1. ВОВЕД	7
2. МЕТОДОЛОГИЈА	8
3. РЕЗУЛТАТИ ОД ПРВИОТ КВАРТАЛ СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТАТА НА ДЗР	9
3.1. Транспарентност на ДЗР	9
3.1.1. Информирање на јавноста преку веб-страницата	11
3.1.2. Ресурси на веб-страницата на ДЗР	12
3.1.3. Комуникација со ДЗР	14
3.2. Перцепција на засегнатите страни за транспарентноста на ДЗР	18
3.3. Резултати од работата на ДЗР	19
3.4. Правна релација помеѓу ДЗР и Собранието на РМ	19
АНЕКСИ	20

Вовед

- ✓ Клучна институција што има мандат да врши ревизија на економичноста, ефикасноста, ефективноста и регуларноста во трошењето на јавните средства од страна на јавните институции е Државниот завод за ревизија (ДЗР) – врховна ревизорска институција чија најважна цел е да придонесе јавните средства да се користат на најдобар можен начин, т.е. да оцени дали нацијата мудро ги троши јавните ресурси.
- ✓ ЦЕА во соработка со Фондација за демократија на Вестминстер (ВФД), преку проектот *Подобрување на финансиската отчетност и транспарентност во Македонија* што се имплементира од 01.08.2016 до 31.03.2018 година, придонесува за подобрување и за зајакнување на врската помеѓу ДЗР и Собранието на Република Македонија, како две меѓусебно независни институции, а во насока на економично, ефикасно и ефективно алоцирање и користење на јавните средства, а, исто така, дава придонес за зголемување на свесноста на граѓаните за тоа како јавниот сектор ги алоцира, ги инвестира и ги троши нивните пари.
- ✓ Појдовна основа за тоа е следење на активностите на Државниот завод за ревизија, во кој се опфатени неколку аспекти:
  - Транспарентност на ДЗР;
  - Перцепција на засегнатите страни за транспарентноста на ДЗР;
  - Резултати од работата на ДЗР;
  - Правна релација помеѓу ДЗР и Собранието на РМ.
- ✓ За времетраењето на проектот ќе се објават 6 квартални извештаи. Во овој прв квартал од следењето, фокусот од следењето е на транспарентноста на ДЗР.

Наоди од следењето на транспарентноста на ДЗР

- ✓ Веб-страницата на ДЗР е прегледна и едноставна за користење и сите ресурси се уредно класифицирани по категории.
- ✓ Пребарувањето низ веб-страницата е можно само доколку бараниот клучен збор го има во насловот на документот, односно пребарувањето е овозможено само по наслови, но не и во текстот на документот.
- ✓ Речиси сите наведени информации во Листата за информации од јавен карактер, ДЗР веќе ги има објавено на својата веб-страница.
- ✓ Мал е бројот на објавени ресурси (правилници, упатства, процедури) што се надвор од листата на информации од јавен карактер.
- ✓ Врз основа на прегледаните информации во делот *Последни вести* на почетната страница од веб-страницата на ДЗР, утврдено е дека во просек институцијата има по 2 (две) вести/известувања за јавноста во еден месец.
- ✓ Во првиот квартал од следењето беа пратени 12 Барања за пристап до информации од јавен карактер (БПИЈК) кои сè уште се во законскиот рок за добивање одговор од страна на ДЗР, но до моментот на пишување на овој извештај не е добиен одговор.
- ✓ На веб-страницата на ДЗР до 28.12.2016 година се објавени ревизорски извештаи за 19 субјекти што се предмет на ревизија од вкупно планираните 42 (39 субјекти на ревизија на регуларност и 6 субјекти на ревизија на успешност) за 2016 година.
- ✓ На веб-страницата на ДЗР нема објавено информации за одржани прес-конференции, гостувања во емисии, интервјуа и слично.

Перцепција на засегнатите страни за транспарентноста на ДЗР

- ✓ Овој аспект од следењето ќе се анализира во вториот квартал.

Резултати од работата на ДЗР

- ✓ Овој аспект од следењето ќе се анализира во вториот квартал.

Правна релација помеѓу ДЗР и Собранието на РМ

- ✓ Овој аспект од следењето ќе се анализира во вториот квартал.

1. ВОВЕД

Клучните принципи на доброто владеење - транспарентноста и отчетноста на трошењето на јавните средства - се појдовна основа за да се запознае јавноста на кој начин се собираат, се алоцираат/распределуваат и се трошат нејзините средства/пари. Тоа би значело дека граѓаните треба во секој момент да бидат информирани каде се потрошиле нивните парични средства што ги платиле како данок последен пат кога купиле леб и млеко. Зошто тие парични средства биле инвестирани во изградба на пат, а не во нова болница во нивната општина, на пример? Дали овие парични средства навистина биле потрошени онака како што биле и планирани, и како ваквата инвестиција ќе придонесе за подобрување на нивниот живот?

Покрај гореспоменатите примери, транспарентноста и отчетноста, односно капацитетот на институциите навремено и реално да ги информираат граѓаните за трошењата во рамките на самите институции влева доверба кај граѓаните дека институциите ефикасно менаџираат со нивните средства. Секоја затвореност на институциите од аспект на нивото трошење кај граѓаните предизвикува сомнеж за можно несовесно и „недомаќинско“ трошење.

Клучната институција што има мандат да даде одговор на овие прашања е Државниот завод за ревизија (ДЗР). ДЗР врши ревизија на економичноста, ефикасноста и регуларноста на трошењето на јавните пари од страна на институциите и претставува врховна ревизорска институција чија најважна цел е да придонесе јавните средства да се користат на најдобар можен начин. Во самата мисија на оваа врховна институција е навремено и објективно информирање на Собранието, Владата и другите носители на јавни функции, како и јавноста, за ревизорските наоди од спроведените ревизии.

Центарот за економски анализи (ЦЕА) долги години се занимава и ја следи фискалната транспарентност на јавните институции во Македонија, во оваа пригода и во соработка со *Фондација за демократија на Вестминстер (ВФД)*, која во основата на своето работење ја гледа ефикасноста на работата на националните Собранија, преку проектот *Подобрување на финансиската отчетност и транспарентност во Македонија*. ЦЕА ќе работи кон подобрување и зајакнување на врската помеѓу Државниот завод за ревизија и Собранието на Република Македонија, како две меѓусебно независни институции, а во насока на економично, ефикасно и ефективно распределување на јавните средства, и ќе работи на зголемување на свесноста на граѓаните да се запознаат со тоа како јавните институции ги користат нивните пари.

Во линија на задачата што пред себе ја поставија ЦЕА и ВФД, појдовна основа е мониторинг/следење на активностите на Државниот завод за ревизија.

Пред започнување со следењето на работата ДРЗ и неговите засегнати институции, тимот на проектот *Подобрување на финансиската отчетност и транспарентност во Македонија*, претставници од ЦЕА и ВФД се сретнаа на координативен состанок со Генералниот секретар и со советниците на Генералниот државен ревизор, со цел подобра координација при исполнувањето на целите на проектот, градење доверба и партнерски односи кон заедничка цел. Ваквиот пристап на соработка и вклучување на различните заинтересирани страни ќе продолжи низ целата имплементација на проектот, затоа што сметаме дека само преку заедничка соработка и партнерство може да се постигнат посакуваните резултати.

2. МЕТОДОЛОГИЈА

Следењето на работата и активностите на Државниот завод за ревизија, како и на институциите што се поврзани со работата на ДЗР, ќе се одвива континуирано секој месец, а ќе се следи во период од 18 месеци. Следењето се фокусира на неколку аспекти поврзани со работата на ДЗР:

1. Транспарентност на ДЗР;
2. Перцепција на засегнатите страни за транспарентноста на ДЗР;
3. Резултати од работата на ДЗР;
4. Правна релација помеѓу ДЗР и Собранието на РМ.

Овие аспекти ја претставуваат и структурата на оваа и на идните анализи што ќе се објавуваат на секои три месеци.

Пред започнување со следење на работата на ДЗР и засегнатите страни на ДЗР, изготвена е Матрица во која детално се идентификувани пристапите за следење, како и индикаторите што ќе бидат мерени во текот на следењето.

Во првиот квартал од следењето ја анализираме транспарентноста на ДЗР од аспект на тоа колку оваа институција обезбедува информации до јавноста, медиумите и, генерално, засегнатите страни. Притоа се пристапува со проверување на информациите што ги пласира ДЗР преку својата официјална веб-страница www.dzr.mk, како алатка што претставува врска помеѓу граѓаните и институцијата.

Во текот на следењето, информациите ќе се прибираат со користење на формалните канали на комуникација (БПИЈК и лице задолжено за ПР), но и преку неформални контакти со луѓе од институцијата (формалност во смисла на природата на инструментите БПИЈК и поставеноста на ПР службата при ДЗР).

Во текот на наредните месеци на следењето, а започнувајќи од вториот квартал, ќе се следат и ќе се анализираат и другите три аспекти:

1. Перцепција на засегнатите страни за транспарентноста на ДЗР;
2. Резултати од работата на ДЗР;
3. Правна релација помеѓу ДЗР и Собранието на РМ.

Во делот за **Перцепција на засегнатите страни за транспарентноста на ДЗР** ќе ја мериме перцепцијата на субјектите на ревизија, на медиумите, на парламентарните комисии, на пратениците, на јавноста, како и на други релевантни институции во врска со работата на, и соработката со ДЗР.

Во делот за **Резултати од работата на ДЗР** ќе бидат идентификувани најчестите нерегуларности и нивото на свест кај јавноста за поднесување барања за ревизија, но и ќе се идентификува соработка меѓу ДЗР и Јавното обвинителство.

Со последниот аспект **Правна релација помеѓу ДЗР и Собранието на РМ** ќе идентификуваме дали разгледувањето на годишниот извештај на ДЗР е во рамките на предвидениот период; ќе се следи дали Собранието и неговите комисии разгледувале индивидуални извештаи изготвени од ДЗР; и ќе се проверуваат карактерот и интензитетот на интеракцијата меѓу ДЗР и Собранието.

3. РЕЗУЛТАТИ ОД ПРВИОТ КВАРТАЛ СЛЕДЕЊЕ НА РАБОТАТА НА ДЗР

3.1. ТРАНСПАРЕНТНОСТ НА ДЗР

Една од стратешките цели на ДЗР (стратешка цел број 5 од Стратегијата за развој на Државниот завод за ревизија 2013 - 2017 година¹) е унапредување на системот за комуникација и размена на информации со домашни и

¹Стратегија за развој на ДЗР 2013-2017 година, http://dzt.mk/Uploads/Strategija_razvoj_2013_2017_001.pdf.

меѓународни правни субјекти и **информирање на јавноста за работењето на ДЗР**. Притоа, ДЗР ги има поставено и своите основни принципи на работење, меѓу кои е и транспарентноста како принцип, односно како што ДЗР има дефинирано во Стратегијата: *стремеж за континуирано обезбедување транспарентност во работењето и презентирањето на резултатите пред Собранието на РМ и другите надлежни институции и јавноста*. ДЗР, преку објавување на ревизорските извештаи од извршените ревизии и годишниот извештај за ревизија, споделува информации со јавноста, кои, пак, можат да влијаат врз подигањето на свеста на граѓаните преку барања за ревизии до ДЗР да се вклучат во процесот на планирање на годишната програма за ревизија.

ДЗР ја препознала потребата од соработка со граѓаните, граѓанското општество и медиумите, декларирајќи го тоа во својата Стратегија за развој како потребна комуникација што ја зголемува ефективностa на ДЗР, која, пак, му овозможува да придонесе за транспарентноста и отчетноста во управувањето со јавните средства. За подобра комуникација меѓу засегнатите страни, ДЗР задолжил лице за односи со јавноста (портпарол) што би требало да претставува врска помеѓу институцијата и засегнатите страни.

При мерењето на транспарентноста на ДЗР во рамките на овој проект, користиме и аспекти што се во линија со начинот на кој Меѓународното буџетско партнерство² го врши како дел од Анкетата за отворен буџет³. Важно е да се знае дека Анкетата за отвореност на буџетот ги користи меѓународно прифатените критериуми, создадени од мултилатерални организации, како што се Меѓународниот монетарен фонд (ИМФ), Организацијата за економска соработка и развој (ОЕСД) и Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (INTOSAI). Таа е инструмент за истражување базиран врз факти, кој го оценува она што се случува во практиката преку лесно воочливи феномени и не мери перцепции. Краткиот извештај од Анкетата за отвореност на буџетот во делот за улогата и ефективностa на надзорните институции (независни фискални тела, законодавен дом, соодветните комисии при законодавниот дом и врховни ревизорски институции) за истражувањето од 2015 година се достапни на овој линк: <http://www.mkbudget.org/docs/OBS2015-CS-Macedonia-English.pdf>⁴.

Имајќи го предвид горе кажаното, наведената структура на аспектот транспарентност на ДЗР ќе ја следиме преку следниот методолошки пристап:

- Информирање на јавноста преку веб-страница,
- Ресурси на веб-страницата на ДЗР и
- Комуникација со ДЗР.

²Види повеќе: <http://www.internationalbudget.org/>.

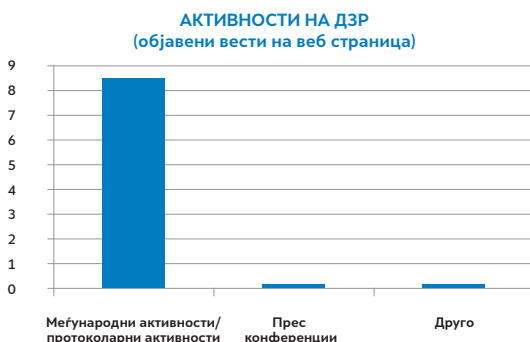
³Види повеќе: <http://www.internationalbudget.org/opening-budgets/open-budget-initiative/open-budget-survey/country-info/>.

⁴Целосните извештаи се достапни на: <http://www.internationalbudget.org/opening-budgets/open-budget-initiative/open-budget-survey/country-info/?country=mk>.

3.1.1. ИНФОРМИРАЊЕ НА ЈАВНОСТА ПРЕКУ ВЕБ-СТРАНИЦА

Во изминатите три месеци, во периодот помеѓу 1.10.2016 и 31.12.2016 година, ЦЕА постојано ја следеше и ја посетуваше официјалната веб-страница на ДЗР. Врз основа на прегледаните информации во делот *Последни вести*, на почетната страна од страницата е утврдено дека:

- **Во просек, институцијата има по две вести/известувања за јавноста во еден месец.** Притоа, вестите/известувањата најчесто се однесуваат на протоколарни меѓународни редовни средби и конференции на претставници на ДЗР (Анекс - Табела 1).
- **Вестите се објавуваат ажурно, во моментот на случувањата или непосредно по завршувањето на настаните за кои се објавува вест.** При посетата на веб-страницата, исто така, утврдено е дека на веб-страницата на ДЗР не може да се најдат информации постари од 26.9.2016 година, односно има вести непосредно пред започнувањето на следењето на веб-страницата. Бидејќи претходно не сме ја следеле веб-страницата, не сме во можност да дадеме заклучок дали претходно воопшто биле објавувани информации.
- **Малата на сајтот што треба да го олесни пребарувањето на страницата во периодот на следење беше нефункционална.**

Графикон 1: Активности на ДЗР според објавените вести на својата веб-страница (Период на следење: 1.10.2016-31.12.2016 година)

Во однос на навигацијата на страницата и приодот до објавените ресурси (информации, стратешки документи, годишни извештаи, ревизорски извештаи), **веб-страницата е прегледна и едноставна за користење, а сите ресурси се уредно класифицирани по категории.** Сите прикачени документи припаѓаат во категоријата во која се сместени. **До секој**

баран документ се стигнува со два, најмногу до три клика на некоја од категориите, што, општо прифатено, е лесен пристап на веб-страница.

Во однос на пребарувањето на страницата на ДЗР под клучен збор во делот *Пребарај...*, пребарувањето е можно само доколку бараниот клучен збор го има во насловот на документот, односно пребарувањето е овозможено само по наслови, но не и во текстот на документот, **со оглед на тоа дека сите документи се *pixelated documents*, односно документите претходно се отпечатени, па се претворени во електронска форма. Овој пристап оневозможува лесно пребарување во, но и низ ревизорските извештаи, на пример, при пребарување на клучните зборови: нерегуларност, корупција, прекршоци, санкции, негативни наоди, а, исто така, служи и како компаративна алатка за следење трендови.**

ПРЕПОРАКИ:

- Создавање можност за увид на активностите на ДЗР (преку објавените вести) во јавност пред мониторираниот период, односно создавање архива на вести, кои би биле од значење за медиумите и за јавноста (со оглед на тоа дека на веб-страницата на ДЗР не се достапни вести постари од 26.9.2016 година).
- Овозможување *searchable documents*, особено за ревизорските извештаи на субјектите што се предмет на ревизија, во која било форма, низ чиј текст ќе може да се пребарува и/или индексирани текст што може да се појавува при пребарување Интернет.

3.1.2. РЕСУРСИ НА ВЕБ-СТРАНИЦАТА НА ДЗР

Законот за државна ревизија во членот 31, став 2, пропишува дека ДЗР ги објавува сите конечни ревизорски извештаи на веб-страницата на институцијата. Според тоа што може да се утврди при посетата на веб-страницата, **ДЗР ги обезбедува на увид ревизорските извештаи во последните две години, односно извештаите од тековната година и од годината пред неа.**

Во поглед на опсежноста на архивата на достапни стратешки документи, достапни се само последните стратешки документи за периодот 2013-2017 година, додека, пак, Годишните извештаи на работата на ДЗР се достапни од 2001 година, а Годишните програми се достапни од 2004 година.

Во посебен дел од веб-страницата на ДЗР има категорија за Слободен пристап до информации, во кој **се наведени сите информации од јавен карактер со кои располага ДРЗ.** Речиси сите наведени информации во листата, ДЗР веќе

ги има објавено на својата веб-страница. Мал е делот на информации што се достапни, а што не се дел од официјалната листа на информации од јавен карактер како, на пример: Прирачник - Вовед во ревизорски извештаи; *Peer Review* - Извештај од Судот на ревизија од СР Германија за ДЗР, организациска структура на институцијата, како и вести за меѓународна соработка (Анекс - Табела 3).

Заклучокот до кој дојдовме при изготвувањето на Оцената на законодавните одредби поврзани со ДЗР⁵ е тоа дека многу документи што би требало да го поткрепат Законот за државна ревизија⁶ не се достапни на веб-страницата, а се неопходни за детално да се разберат процедурите на постапувања.

На пример, во обидот да се поднесе Барање за вршење ревизија од страна на физичко или заинтересирано правно лице, не постои пропишана процедура што е јавно достапна како да се поднесе такво барање и кои се процедурата и критериумите за избор на барање. Нема јавно достапни пропишани критериуми според кои едно барање за ревизија се прифаќа или се одбива. Доколку постојат вакви пропишани критериуми, сметаме дека тоа би повикало поголем број субјекти да учествуваат во работата на ДЗР, а на долг рок би значело целосно заживување на законот за државната ревизија во делот на зајакнување на надлежностите на ДЗР во делот на комуникација со медиумите, со цел информирање на јавноста за работата на Државниот завод за ревизија и резултатите од извршените ревизии, како и заживување и на Стратегијата за развој на ДЗР во делот на комуникацијата што ја зголемува ефективностa на ДЗР.

Врховните ревизорски институции од повеќе од 100 земји во светот се градираат според Меѓународното буџетско партнерство и според тоа со која фреквенција се нарачува *Peer Review* (секоја година, еднаш во пет години, со интерно тело да се ревидираат ревизорските процеси на ДЗР). Последното *Peer Review* за македонското ДЗР е од 2012 година.

ПРЕПОРАКИ:

- Создавање веб-архива на ревизорски извештаи постари од ревизорските извештаи од последните две години.
- Објавување колку што е можно поголем број процедури, правилници и упатства што се користат во рамките на институцијата, а се од значење да бидат јавно достапни за сите заинтересирани страни.
- Препорачливо е ДЗР да нарачува *Peer Review* секоја година или барем еднаш на пет години.

⁵Оцена на законодавните одредби поврзани со ДЗР. Целосна публикација: <http://cea.org.mk/wp-content/uploads/2017/01/WFD-Publikacija.pdf>

⁶Закон за државна ревизија http://www.dzr.mk/Uploads/NOV_Zakon_dzavna_revizija.pdf

3.1.3. КОМУНИКАЦИЈА СО ДЗР

Државниот завод за ревизија, како што е посочено во Стратегијата за развој на работата на ДЗР 2013-2017 година, но и како што е истакнато во Годишната програма на ДЗР 2016 година⁷, продолжува со активностите за **информирање на јавноста**. Имено, во самата Годишна програма, меѓу другото, а во однос на комуникација со засегнати и со заинтересирани страни, истакнато е дека се планирани следните активности:

- Континуирано информирање и брифирање на медиумите и новинарите што го следат работењето на ДЗР и што информираат за резултатите од работењето.
- Дисеминација на потребните информации на институциите со кои соработува ДЗР и на сите други заинтересирани и засегнати страни во процесот на вршење државна ревизија.
- Воведување нови средства и комуникација со засегнатите и со заинтересираните страни од процесот на вршење државна ревизија.

При спроведувањето мониторинг, ЦЕА пристапи и во иднина ќе ги користи следните методи на комуникација:

- Пишана комуникација: (неформална) електронска комуникација – електронска пошта, интеракција директно преку веб-страницата и (формална) со праќање Барања за пристап до информации од јавен карактер преку архивата на институцијата (формалност во смисла на природата на инструментите БПИЈК).
- Усна комуникација: (неформална) телефонски и директни средби.

Во првиот квартал од следењето што го спроведе ЦЕА, повеќепати имаше обиди за комуникација со институцијата. Почетно, телефонски и по пат на електронска пошта беше побарана средба со портпаролот на институцијата, со цел нивно запознавање со проектот, како и барање од наша страна за дополнителни документи (правилници, деловници и слично) во кои се прецизирани одредени процедури што во Законот за државна ревизија или во јавно објавените правилници за работа на ДЗР не се детално објаснети. **Средбата во тој периодот не можеше да се оствари поради, како што беше посочено од страна на портпаролот, честите теренски активности, притоа истакнувајќи дека бараните документи се интерни документи со процедури за потребите на вработените во институцијата.**

⁷Годишна програма за работата на ДЗР за 2016 година http://www.dzr.mk/Uploads/Godisna_programa_DZR_2016.pdf

По дефинирањето на Матрицата за следење на работата на ДЗР и засегнатите страни, беше побарана и беше остварена протоколарна средба меѓу раководството на институцијата и тимот на проектот *Подобрување на финансиската отчетност и транспарентност во Македонија*, на која двете страни подетално се запознаа со своите планирани активности во блиска иднина. **На средбата беше истакнато дека двете страни имаат заеднички интерес и волја за соработка во рамките на можностите, а со цел подобрување на ефективността од извршувањето на државните ревизии.**

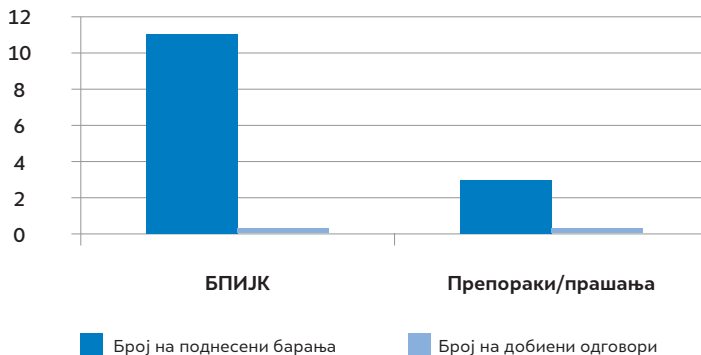
Во продолжение, а во текот на првиот квартал од следењето, ЦЕА продолжи со обидите за комуникација со службата за односи со јавноста на ДЗР. Притоа, беа пратени 4 прашања директно на веб-страницата на институцијата преку можноста: ***Предлози/прашања*** со цел прибирање информации што се релевантни за проектот, како и со цел тестирање на алатката. На пример, **во текот на третиот месец од првиот квартал беа поставени прашања од типот:**

- *Во просек, колку прашања месечно добивате директно на вашата веб-страница преку категоријата Предлози/прашања?*
- *Дали во последните 3 години сте организирале некаков настан во кој сте ги вклучиле граѓаните/граѓанските организации/ медиумите?*
- *Дали во последните 3 години сте спровеле некаква активност за подигнување на свеста и капацитетите на граѓаните за разбирање на ревизорските извештаи на ДЗР?*

До моментот на пишување на овој извештај не е добиен одговор (Анекс - Табела 5).

Покрај тестирањето на алатката *Предлози/прашања*, ја тестираме и можноста за праќање **онлајн Барање за пристап до информации од јавен карактер (БПИЈК), директно преку веб-страницата**. Со оглед на тоа што веб-страницата не дава можност за потврда дали Барањето е успешно пратено, другите БПИЈК беа пратени преку архивата на организацијата. Во првиот квартал од следењето беа пратени 12 БПИЈК, а до моментот на пишување на овој извештај не е добиен одговор и сè уште не е пробен рокот за добивање одговор (**Анекс - Табела 4**).

КОМУНИКАЦИЈА СО ДЗР

Графикон 2: Пишана комуникација со ДЗР
(Период на следење: 1.10.2016-31.12.2016 година)

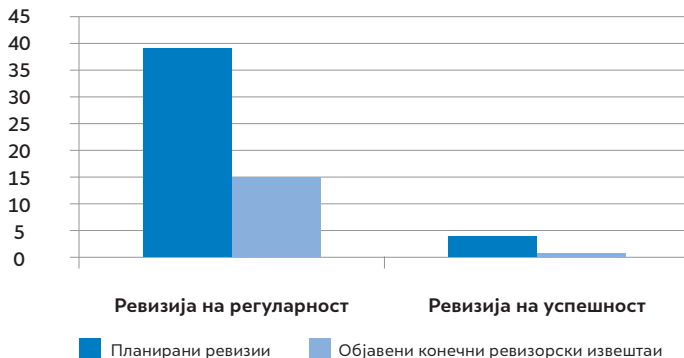
Во однос на пратените Барања во првиот квартал од следењето, во вториот квартал се очекува да се добие одговор на следните прашања:

- Дали и колку, во просек, граѓаните/медиумите/или други засегнати страни во последните две години поднеле барања за вршење ревизија?
- Колку од барањата поднесени од граѓаните/медиумите/или други засегнати страни се разгледани и се прифатени во Годишната програма на ДЗР?
- Колку ревизорски извештаи, материјали и слично се пратени до надлежните институции: Јавно обвинителство, Министерство за внатрешни работи, Државна комисија за спречување корупција, Управа за јавни приходи?
- За колку од нив е добиен повратен одговор од надлежната институција за тоа како постапила таа надлежна институција?

Исто така, се очекува да биде добиен одговор за тоа колкав процент од планираните ревизии се реализирани според Годишната програма за работата на ДЗР за 2016 година, со оглед на тоа дека на веб-страницата на ДЗР до 28.12.2016 година се објавени ревизорски извештаи за 19 субјекти што се предмет на ревизија од вкупно планираните 42 (39 субјекти на ревизија на регуларност и 6 субјекти на ревизија на успешност) за 2016 година (Анекс - Табела 2).

БРОЈ НА ПЛАНИРАНИ И БРОЈ НА ОБЈАВЕНИ КОНЕЧНИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАИ

Графикон 3: Број на планирани и број на објавени конечни ревизорски извештаи
(Период на следење: 1.10.2016-31.12.2016 година)

Во врска со присуството и соработката на ДЗР во и со медиумите, како една од планираните активности што ги има предвидено ДЗР во својата Програма за 2016 година, но и според тоа што е достапно на веб-страницата, не може да се добие информација дали и колку посети во медиуми имаат претставниците од ДЗР. **На веб-страницата на ДЗР нема објавено информации за одржани прес-конференции, гостувања во емисии, интервјуа и слично.**

Она што е достапно на Интернет под клучни зборови поврзани со ДЗР се информации и пренесени наоди од објавени ревизорски извештаи на субјекти на државната ревизија. Но, **генералниот впечаток за тоа дали и колку медиумите ги користат ревизорските извештаи и наодите од извештаите за да поттикнат јавно мислење е дека се користат прилично малку, и тоа само од неколку медиуми што имаат практика да проверуваат што објавува ДЗР на својата веб-страница** (перцепција на истражувачот при пребарување вести поткрепени со наоди од ревизорски извештаи). **Во првиот квартал, при пребарувањето на клучните зборови „државен завод за ревизија, наоди од ревизорски извештаи“, регистриравме петнаесетина објави.**

Во следниот квартал во анализата ќе се обидеме дадеме поконкретен одговор на тоа колку медиумите соработуваат со ДЗР или ги користат ревизорските извештаи објавени на веб-страницата на ДЗР, и тоа преку следните пристапи:

- Контактирање медиуми со национална концесија на уредниците за економски прашања од редакциите.
- Контактирање на Македонскиот институт за медиуми, со цел добивање информации (доколку постојат) за користењето на ДЗР од страна на медиумите како извор на информации.
- Организирање настан со претставници од медиумите.

ПРЕПОРАКИ:

- За онлајн Барање за пристап до информации од јавен карактер (БПИЈК), директно преку веб-страницата, да се овозможи автоматска потврда дека Барањето е успешно примено од страна на ДЗР.
- Поголема ажурност при праќање и обезбедување информации до заинтересираните страни.
- Ажурност и проверка на функционирањето на алатките за комуникација што веќе се воспоставени и нивно постојано унапредување.
- Поголема медиумска застапеност на претставници на ДЗР за нагласување на наодите од изготвените ревизорски извештаи.

3.2. ПЕРЦЕПЦИЈА НА ЗАСЕГНАТИТЕ СТРАНИ ЗА ТРАНСПАРЕНТНОСТА НА ДЗР

Вториот аспект од Матрицата за следење на работата на ДЗР ќе биде анализиран во наредните периоди на следењето, започнувајќи од вториот квартал.

Во текот на наредните месеци на следењето, ќе ја мериме перцепцијата од субјектите на ревизија, на медиумите, на парламентарните комисии, на пратениците, на јавноста, како и на други релевантни институции во врска со работата на, и соработката со ДЗР. Целта е да се утврди колку засегнатите страни имаат доверба во работата на ДЗР.

За утврдување на перцепциите на засегнатите страни во текот на вториот квартал, ќе бидат дизајнирани соодветни прашалници што ќе бидат пратени до сите засегнати страни.

Анализата од аспектот *Перцепција на засегнатите страни*, во согласност со временската рамка на Матрицата за следење на работата на ДЗР, ќе биде изготвена во текот на следните извештајни периоди.

3.3. РЕЗУЛТАТИ ОД РАБОТАТА НА ДЗР

Во делот *Резултати од работата на ДЗР*, во текот на наредниот период на следењето ќе бидат идентификувани најчестите ризици, нерегуларности, типови нерегуларности и нивото на свест кај јавноста за поднесување барања за ревизија, а, исто така, ќе се идентификува соработката помеѓу ДЗР и Јавното обвинителство.

Пристапот на добивање на бараните информации ќе биде спроведен преку Барање за информации од јавен карактер до Јавното обвинителство.

Анализата од аспектот *Резултати од работата на ДЗР*, во согласност со временската рамка на Матрицата за следење на работата на ДЗР, ќе биде изготвена во текот на следните извештајни периоди.

3.4. ПРАВНА РЕЛАЦИЈА ПОМЕЃУ ДЗР И СОБРАНИЕТО НА РМ

Во аспектот *Правна релација помеѓу ДЗР и Собранието на РМ* ќе биде идентификувано дали разгледувањето на годишниот извештај на ДЗР е во рамките на предвидениот период, дали се разгледуваат извештаи од ДЗР од страна на Собранието и комисиите, но и дали воопшто има повратни информации за извештајот од ДЗР од страна на Собранието. Исто така, во наредниот период на мониторинг ќе се проверуваат карактерот и интензитетот на интеракцијата помеѓу ДЗР и Собранието. ДЗР обезбедува поддршка за Собранието при исполнувањето на одговорностите преку идентификација и презентирање на нерегуларностите, случаите на незаконско работење и кога се работи за сомневање за случај на корупција и злоупотреба на службена положба. Соработката помеѓу ДЗР и Собранието е пропишана во Законот за државна ревизија. Граѓаните, пак, како даночни обврзници, преку своите претставници во Собранието го имаат ДЗР за да се утврди *ex-post* дали генерираните приходи од даноците биле алоцирани и потрошени на најефикасен, најекономичен и најефективен начин од страна на извршната власт.

Анализата од последниот аспект, во согласност со временската рамка на Матрицата за следење на работата на ДЗР, ќе биде изготвена во текот на следните извештајни периоди.

⁸Закон за државна ревизија <http://www.finance.gov.mk/files/u11/ZAKON%20ZA%20DRZAVNA%20REVIZIJA-precisten%20tekst.pdf>

АНЕКСИ

Табела 1: Информации за граѓаните

Информации за граѓаните		
Објави за информирање на јавноста	Датум на објава:	Период за кој се однесува објавата:
Почна XIV годишен состанок на EUROSAI WGEA	26.9.2016	Во моментот на настанот
XIV годишен состанок на EUROSAI WGEA во Скопје (27-28 септември)		Суд за ревизија
„Пазарно ориентиран инструмент за заштита на животната средина“	27.9.2016	Во моментот на настанот
Меѓународни активности		Суд за ревизија на фин.извештаи
Цветан Цветков во работна посета на ДЗР	14.10.2016	Во моментот на настанот
Состанок на Контакт комитетот во Република Словачка (20-21 октомври). Делегација на ДЗР во Братислава	20.10.2016	Во моментот на настанот
Состанок на мрежата на ВРИ на земјите-кандидати и потенцијални кандидати за ЕУ (8-9 ноември). Тема: „Развивањето ефективни работни односи помеѓу ВРИ и парламентот“	8.11.2016	Во моментот на настанот
Меѓународни ревизорски активности. Главниот државен ревизор во Словенија	21.11.2016	Во моментот на настанот
Меѓународни ревизорски активности. Регионална тематска сесија во Приштина	22.11.2016	Во моментот на настанот
Работилница на државните ревизори во Охрид. ДЗР ќе почне со користење на AMS-системот	1.12.2016	Непосредно по настанот
Конгрес на INCOSAI во Абу Даби, ОАЕ (05-11 декември). Делегација на ДЗР на конгресот на INCOSAI	16.12.2016	Непосредно по настанот

Извор: Веб-страница на ДЗР

Табела 2: Број на планирани, извршени и објавени ревизорски извештаи

Планирани ревизии според ГП 2016		Датум на објава:	Датум на кој е изготвен конечниот ревизорски извештај
РЕВИЗИЈА НА РЕГУЛАРНОСТ			
1	Основен буџет на РМ	15.7.2016	30.5.2016
2	Агенција за вработување	6.9.2016	23.8.2016
3	Фонд за пензиско и инвалидско осигурување	6.9.2016	23.8.2016
4	Фонд за здравствено осигурување	6.9.2016	24.8.2016
5	Собрание на РМ	26.12.2016	2.11.2016
6	Министерство за образование и наука (5 извештаи)	17.10.2016	3.10.2016
7	Министерство за транспорт и врски	26.12.2016	14.12.2016
8	Министерство за внатрешни работи	/	Поднесено групно БПДЈК
9	Министерство за информатичко општество и администрација	/	Поднесено групно БПДЈК
10	Секретаријат за европски прашања (3 извештаи)	6.9.2016	1.8.2016
11	Државен просветен инспекторат	6.9.2016	1.6.2016
12	Државен инспекторат за градежништво и урбанизам	/	Поднесено групно БПДЈК
13	ВМРО ДПМНЕ	/	Поднесено групно БПДЈК
14	СДСМ	/	Поднесено групно БПДЈК
15	ДУИ	/	Поднесено групно БПДЈК
16	ДПА	/	Поднесено групно БПДЈК
17	УКИМ Филозофски факултет	/	Поднесено групно БПДЈК
18	УКИМ Градежен Факултет	/	Поднесено групно БПДЈК
19	УИТ - Св. Апостол Павле, Охрид	/	Поднесено групно БПДЈК
20	Основен Суд Струмица	26.12.2016	2.11.2016
21	Основен Суд Охрид (3)	17.10.2016	4.10.2016
22	ЈОУ Дом за стари лива КК - Платеник	26.12.2016	23.11.2016
23	ЈЗУ Здравствен Дом Тетово	26.12.2016	16.12.2016
24	ЈЗУ Завод за рехабилитација на слух, говор и глас	/	Поднесено групно БПДЈК
25	ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и...	/	Поднесено групно БПДЈК
26	ЈЗУ Универзитетска клиника за нефрологија	26.12.2016	7.12.2016

27	ЈЗУ Универзитетска клиника за клиничка биохемија	26.12.2016	28.11.2016
28	ЈЗУ Универзитетска клиника за дерматологија	/	Поднесено групно БПДЈК
29	ЈЗУ Специјална болница по гинекологија и акушерство	/	Поднесено групно БПДЈК
30	ЈЗУ Универзитетска клиника за траума ортопедски...	/	Поднесено групно БПДЈК
31	Буџет и корисници на буџет на општина Прилеп	/	Поднесено групно БПДЈК
32	Буџет и корисници на буџет на општина Струмица	/	Поднесено групно БПДЈК
33	Буџет и корисници на буџет на општина Аеродром	17.10.2016	29.9.2016
34	ЈП за државни патишта	26.12.2016	11.11.2016
35	ЈП за управување и заштита на повеќенаменско подрачје - Јасен	26.12.2016	Поднесено групно БПДЈК
36	ЈП Улици и патишта	/	Поднесено групно БПДЈК
37	ЈП за јавни паркиралишта - Паркинзи на о. Центар	/	Поднесено групно БПДЈК
38	Друштво за изградба, управување и издавање повеќенаменска спортска сала БТ	/	Поднесено групно БПДЈК
39	Агенција за супервизија на капитално финансиско пензиско осигурување - МАПАС	/	Поднесено групно БПДЈК
РЕВИЗИЈА НА УСПЕШНОСТ			Поднесено групно БПДЈК
1	Ефикасност на мерки за решавање сообраќаен метеж во град Скопје	26.12.2016	14.12.2016
2	Ефикасност на активности и мерки за развој на железничкиот сообраќај во РМ утврден со Националната програма 2014-2016	/	Поднесено групно БПДЈК
3	Ефикасност на преземените мерки и активности од страна на надлежни органи и тела за развој на системот на јавни набавки и давање согласност за објавување оглас за јавна набавка	/	Поднесено групно БПДЈК
4	Ефикасност на преземени мерки и активности од страна на надлежни институции за заштита на деца на улица	/	Поднесено групно БПДЈК
5	Ефикасност на мерки, политики и проекти за заштита на Охридското Езеро	/	Поднесено групно БПДЈК
6	Ефикасност и ефективност на проектот Бањско климатска рекреација на пензионери	/	Поднесено групно БПДЈК

Извор: Веб-страница на ДЗР

Табела 3: Информации на веб-страницата на ДЗР

Информации на веб-страница		Објавено на веб-страница	Дополнителни информации надвор од листата на информации од ЖК
1	Закон за државна ревизија	✓	1. Прирачник - Вовед во ревизорски извештаи
2	Правилник за начинот на полагање на испитот, формата и содржината на уверението и висината на трошоците за полагање на испитот за стекнувањето на звањето Овластен државен ревизор	✓	2. Организациона структура
3	Правилник за формата, содржината и начинот на издавање и одземање на службената легитимација на овластениот државен ревизор	✓	3. Peer Review - Извештај од Судот на ревизија од СР Германија за ДЗР
4	Кодекс на деловна етика и однесување на вработените во Државниот завод за ревизија	✓	4. Информации за меѓународни средби
5	Меѓународни стандарди за државна ревизија	✓	
6	Кодекс на етика на ИНТОСАИ	✓	
7	Годишна програма за работата на Државниот завод за ревизија	✓	
8	Стратегија за развој на ДЗР 2013-2017 година	✓	
9	ИТ Стратегија на ДЗР 2013-2017 година	✓	
10	Стратегија за управување со човечки ресурси на ДЗР 2013-2017 година	✓	
11	Годишни извештаи за извршените ревизии и за работата на Државниот завод за ревизија од 2001 до 2014 година	✓	
12	Конечни ревизорски извештаи за тековен период – Финансиска ревизија и ревизија на регуларност	✓	
13	Конечни ревизорски извештаи за тековен период – Ревизија на успешност	✓	
14	Финансиски извештаи на политичките партии	✓	
15	Годишни донации на политичките партии	✓	
16	Брошура – Суштина и значење на државната ревизија	/	
17	Билтен на ДЗР број 1	/	
18	Тековни јавни набавки	✓	
19	Тековни информации од работењето на ДЗР	✓	

Извор: Веб-страница на ДЗР

Табела 4: Поднесени Барања за пристап до информации од јавен карактер

Поднесени барања	Датум на поднесување	Датум на добивање одговор
<p>Прашања</p> <p>1. Дали во текот на 2015 и 2016 година, некој субјект (граѓанска организација, граѓани, правни субјекти или други субјекти) доставиле барање до Државниот завод за ревизија за предлог за извршување ревизија на буџетски корисник? Доколку се поднесени, колку барања се поднесени?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>2. Колку од барањата пратени од субјекти (граѓански организација, граѓани, правни субјекти и други) до Државниот завод за ревизија, за извршување ревизија на некој од буџетските корисници, се земено предвид при изготвувањето на годишната програма на Државниот завод за ревизија во 2016 година и во 2015 година?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>3. Колку од барањата пратени од субјекти (граѓански организација, граѓани, правни субјекти и други) до Државниот завод за ревизија, за извршување ревизија на некој од буџетските корисници се прифатени во годишната програма на Државниот завод за ревизија во 2016 година и во 2015 година?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>4. Колку ревизорски извештаи, материјали и информации за кои постои сомнеж за неправилности се доставени до Државната комисија за спречување на корупцијата во Република Македонија во 2016 година и во 2015 година?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>5. Колку ревизорски извештаи, материјали и информации за кои постои сомнеж за неправилности се доставени до Јавното обвинителство на Република Македонија во 2016 година?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>6. Колку ревизорски извештаи, материјали и информации за кои постои сомнеж за неправилности се доставени до Министерство за внатрешни работи на Република Македонија во 2016 година?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>7. Дали Државната комисија за спречување корупција доставила повратна информација до Државниот завод за ревизија за преземени активности по доставените ревизорски извештаи, материјали и информации до истото Државно тело од страна на Државниот завод за ревизија во 2016 година?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>8. Дали Јавното обвинителство во Република Македонија доставило повратна информација до Државниот завод за ревизија за преземени активности по доставените ревизорски извештаи, материјали и информации до истото Државно тело од страна на Државниот завод за ревизија во 2016 година?</p>	19.12.2016	се чека одговор

<p>9. Дали Министерството за внатрешни работи во Република Македонија доставило повратна информација до Државниот завод за ревизија за преземени активности по доставените ревизорски извештаи, материјали и информации до истото Државно тело од страна на Државниот завод за ревизија во 2016 година?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>10. На колку буџетски корисници што биле по предлог на субјекти: граѓански организации, граѓани, правни субјекти и други, за вршење ревизија, и кои се прифатени во Годишната програма на ДЗР за 2016 година, е извршена ревизија?</p>	19.12.2016	се чека одговор
<p>11. 1. Дали Државниот завод за ревизија во текот на 2016 година ги извршил сите планирани ревизии на регуларност според Годишната програма за работата на ДЗР за 2016 година?</p> <p>2. Доколку нема извршено некои од планираните ревизии на регуларност според Годишната програма за работата на ДЗР за 2016 година, која е причината за тоа и за кои субјекти на ревизија не е извршена ревизија?</p> <p>3. На веб-страницата на ДЗР, во делот ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ СПОРЕД ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДЗР ЗА 2016 ГОДИНА се објавени Ревизорски извештаи на 9 субјекти на ревизија (односно 20 ревизорски извештаи) (видено на 23.12.2016). Дали ДЗР има конечни ревизорски извештаи од планираните ревизии на регуларност според Годишната програма за 2016 година, кои не се објавени на веб-страницата на ДЗР, и која е причината за тоа?</p>	26.12.2016	се чека одговор
<p>12. 1. Дали Државниот завод за ревизија во текот на 2016 година ги извршил сите планирани ревизии на успешност според Годишната програма за работата на ДЗР за 2016 година?</p> <p>2. Доколку нема извршено некои од планираните ревизии на успешност според Годишната програма за работата на ДЗР за 2016 година, која е причината за тоа и за кои субјекти на ревизија не е извршена ревизија?</p> <p>3. На веб-страницата на ДЗР, во делот Ревизорски извештаи/Ревизија на успешност, нема објавено ниту еден извештај (видено на 23.12.2016). Дали ДЗР има конечни ревизорски извештаи од планираните ревизии на успешност според Годишната програма за 2016 година, кои не се објавени на веб-страницата на ДЗР, и која е причината за тоа?</p>	26.12.2016	се чека одговор

Извор: Веб-страница на ДЗР

Табела 5: Прашања пратени преку алатката Предлози/прашања на веб-страницата на ДЗР

Прашалник:	Статус на прашање:
Во просек, колку прашања месечно добивате директно на вашата веб-страница преку алатката Предлози/прашања?	пратено прашање на веб-страницата на ДЗР на 23.12.2016 преку алатката Предлози/прашања – сè уште не е добиен одговор
Дали во последните 3 години сте организирале некаков настан во кој сте ги вклучиле граѓаните/граѓанските организации/медиуми?	пратено прашање на веб-страницата на ДЗР на 23.12.2016 преку алатката Предлози/прашања – сè уште не е добиен одговор
Дали во последните 3 години сте спровеле некаква активност за подигнување на свеста и капацитетите на граѓаните разбирање на ревизорските извештаи на ДЗР?	пратено прашање на веб-страницата на ДЗР на 23.12.2016 преку алатката Предлози/прашања – сè уште не е добиен одговор
Пратено е БПИЈК преку веб-страницата, дали е добиено?	пратено прашање на веб-страницата на ДЗР на 23.12.2016 преку алатката Предлози/прашања – сè уште не е добиен одговор

